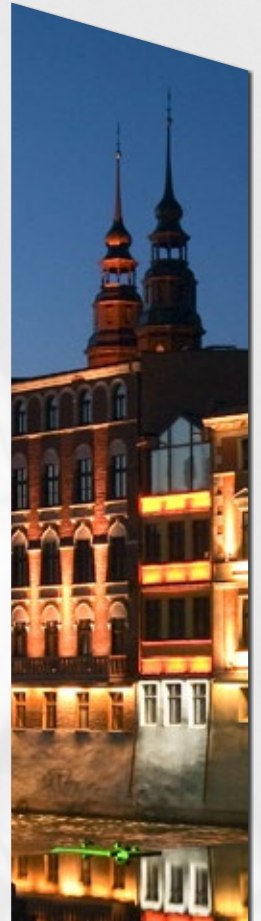
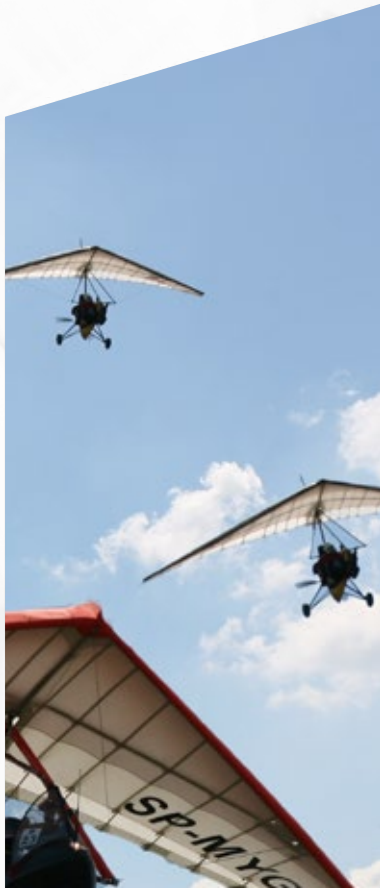

STRATEGIA

ROZWOJU AGLOMERACJI OPOLSKIEJ
NA LATA 2014–2020

SYNTEZA

Dokument opracowany przez firmę Lider Projekt Sp. z o.o.

www.LiderProjekt.pl

We współpracy z:

Magdalena Szydłowska – Urząd Miasta Opola

Aniela Wojtowicz – Urząd Miasta Opola

Anna Wójcik – Urząd Miasta Opola

Aleksandra Tyła – Stowarzyszenie Aglomeracja Opolska

Katarzyna Harnyś-Mielnik – Stowarzyszenie Aglomeracja Opolska
oraz Gminy Aglomeracji Opolskiej

STRATEGIA ROZWOJU

AGLOMERACJI OPOLSKIEJ NA LATA 2014–2020

SYNTEZA

SPIS TREŚCI

Wprowadzenie.....	05
Potencjał Aglomeracji Opolskiej.....	06
Struktury zarządzania Aglomeracją Opolską.....	10
Wizja Aglomeracji Opolskiej w 2020 roku.....	12
Cele strategiczne i cele szczegółowe.....	13
Podmioty wdrażające <i>Strategię rozwoju Aglomeracji Opolskiej na lata 2014–2020</i>	16
Źródła finansowania <i>Strategii rozwoju Aglomeracji Opolskiej na lata 2014–2020</i>	17
Członkowie Stowarzyszenia Aglomeracja Opolska.....	18

WPROWADZENIE

Aglomeracja Opolska to silnie urbanizujący się obszar, gdzie rzeczywistość społeczna, gospodarcza i przestrzenna podlega intensywnym przemianom. Pojawiają się nowe trendy demograficzne i społeczne, przekształceniu ulega struktura gospodarki, środowisko przyrodnicze oraz krajobraz miast i obszarów wiejskich. Istotnym czynnikiem wpływającym na obszar Aglomeracji Opolskiej jest postępująca suburbanizacja. Ma ona kluczowy wpływ na postrzeganie Aglomeracji jako zwartej struktury przestrzenno-funkcjonalnej, na którą składają się odrębne administracyjnie jednostki. W dobie postępującej globalizacji, wzrastającej konkurencji miast i aglomeracji miejskich, rosnącej świadomości mieszkańców co do jakości życia, warunków pracy, zamieszkania i wypoczynku, niezbędna jest ścisła współpraca jednostek samorządu terytorialnego ponad podziałami administracyjnymi, by w jak największym stopniu spełnić oczekiwania mieszkańców oraz rozwijać pozycję konkurencyjną względem innych obszarów.

Silna dynamika zmian społecznych, gospodarczych i przestrzennych występujących w Aglomeracji Opolskiej oraz konieczność sprostania wymaganiom XXI wieku stawiają przed mieszkańcami i władzami lokalnymi Aglomeracji Opolskiej nowe wyzwania. Przejawiają się one przede wszystkim w podejmowaniu działań, których celem jest zapewnienie zrównoważonego rozwoju oraz stałe podnoszenie poziomu życia mieszkańców Aglomeracji. **Stojące przed Aglomeracją Opolską wyzwania rozwojowe wymagają określenia nowych zasad, reguł i planów działania samorządów lokalnych, partnerów społecznych i gospodarczych. Niniejsza Strategia rozwoju Aglomeracji Opolskiej na lata 2014–2020 pełni funkcję planu działania w perspektywie do 2020 roku. Jej realizacja winna przyczynić się do budowania**

spójności i konkurencyjności całego obszaru funkcjonalnego ośrodka wojewódzkiego – Opola.

Gminy tworzące Aglomerację Opolską, będące w pełni świadome stojących przed nią wyzwań rozwojowych oraz identyfikujące się z ideą integracji aglomeracyjnej, podjęły się wspólnej realizacji *Strategii rozwoju* na najbliższe lata. Prezentowany dokument strategiczny stanowi potwierdzenie woli intensyfikowania współpracy samorządów lokalnych w ramach Aglomeracji Opolskiej, która wyrażona została w podpisanym we wrześniu 2012 roku *Porozumieniu w sprawie utworzenia Aglomeracji Opolskiej* oraz sformalizowana powołaniem w październiku 2013 roku Stowarzyszenia Aglomeracja Opolska.

Strategia rozwoju Aglomeracji Opolskiej na lata 2014–2020 to pierwszy tego typu dokument, posiadający charakter integracyjny dla gmin ją tworzących. Wskazane w nim kierunki rozwojowe z jednej strony wpisują się w realizowane już przez poszczególne jednostki działania, z drugiej natomiast wyznaczają nowe płaszczyzny współpracy, przy zachowaniu zasady samorządności jednostek terytorialnych. *Strategia* jest potwierdzeniem wspólnie obranego kierunku integracji międzygminnej przy jednoczesnym solidarnym współdziałaniu wszystkich najważniejszych podmiotów w ramach całej Aglomeracji.

Prezentowany dokument stanowi syntezę Strategii rozwoju Aglomeracji Opolskiej na lata 2014–2020, zawierającą najważniejsze elementy pełnej wersji dokumentu. Przedstawione zostały cele strategiczne oraz cele szczegółowe wraz z przyporządkowanymi do nich projektami strategicznymi. Ponadto wskazane zostały najistotniejsze potencjały AO, wizja rozwoju oraz zasady wdrażania i finansowania założeń strategicznych.

POTENCJAŁ AGLOMERACJI OPOLSKIEJ

Aglomeracja Opolska powstała na mocy *Porozumienia w sprawie utworzenia Aglomeracji Opolskiej*, opublikowanego w Dzienniku Urzędowym Województwa Opolskiego z dnia 31.10.2012 r. (poz.1521). Bodźcem determinującym gminy do zawarcia porozumienia była poprawa konkurencyjności i atrakcyjności Aglomeracji oraz podniesienie jakości życia jej mieszkańców.

Aglomeracja Opolska to zurbanizowany obszar leżący w centrum województwa opolskiego. Skupia duży potencjał społeczny i ekonomiczny, oraz charakteryzuje się

unikatowymi walorami przyrodniczymi i kulturowymi. Jego centrum stanowi Opole – stolica województwa, otoczone grupą mniejszych miast i wsi. Aglomeracja Opolska liczy 334 tys. mieszkańców, przy średniej gęstości zaludnienia 146 os./km². Mieszkańcy Aglomeracji stanowią niespełna 1% ludności kraju i 33% ludności województwa opolskiego. Aglomeracja jest jednym z 18 miejskich obszarów funkcjonalnych ośrodków wojewódzkich w Polsce, który stanowi istotny element struktury osadniczej Polski.

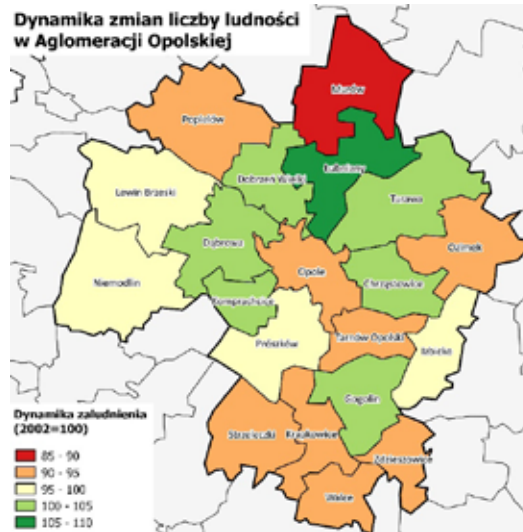
Zasięg przestrzenny Aglomeracji Opolskiej

Zasięg przestrzenny Aglomeracji Opolskiej determinowany jest z jednej strony intensywnością występujących na jej obszarze zjawisk przestrzennych, gospodarczych, społecznych, środowiskowych oraz infrastrukturalnych a z drugiej zawiązanymi porozumieniami o współpracy między gminami.

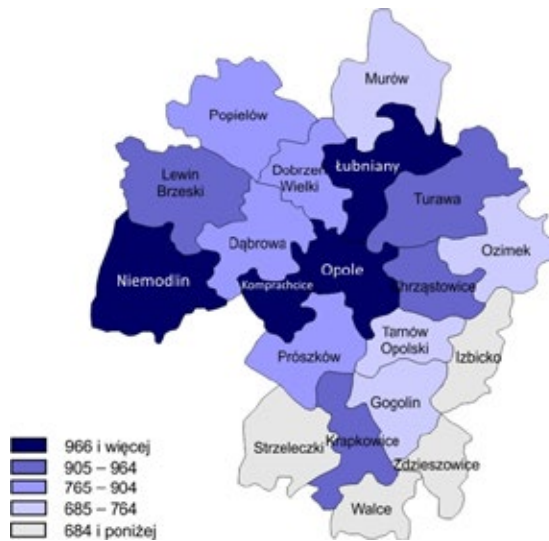
Aglomeracja Opolska to liczące 121,6 tys. mieszkańców miasto Opole oraz strefa podmiejska, obejmująca 20 gmin: Gogolin, Krapkowice, Lewin Brzeski, Niemodlin, Ozimek, Prószków, Zdieszowice, Chrząstowice, Dąbrowa, Dobrzeń Wielki, Izbicko, Komprachcice, Łubniana, Murów, Popielów, Strzeleczyki, Tarnów Opolski, Turawa, Walce, Tułowice.* Skupione wokół Opola – stolicy regionu gminy, tworzą obszar najsilniejszych powiązań funkcjonalnych, przestrzennych i społecznych w skali całego województwa opolskiego. Aglomeracja Opolska posiada charakter monocentryczny, z głównym ośrodkiem, którym jest miasto Opole (36,4% populacji Aglomeracji). Pomimo tego Opole nie dominuje pod względem liczby mieszkańców nad obszarem podmiejskim (212,4 tys. mieszkańców). W ciągu ostatnich lat na znaczeniu przybiera, nasilające się w Aglomeracji Opolskiej zjawisko suburbanizacji, które poza aspektem przestrzennego rozwoju obszaru funkcjonalnego wiąże się z odpływem mieszkańców z miasta centralnego na rzecz gmin podmiejskich. Ponadto uwidacznia się także negatywne zjawisko depopulacji Aglomeracji Opolskiej. W latach 2002–2012 liczba mieszkańców tego obszaru zmniejszyła się o blisko 4,5% (15 tys.). W tym czasie zmalała liczba mieszkańców zarówno Opola, jak i obszaru podmiejskiego. Spadek liczby mieszkańców był jednak nierównomierny. Główne miasto Aglomeracji od 2002 roku utraciło ok. 6% ludności (7 766 mieszkańców) zaś pozostałe gminy łącznie ok. 3,2% (6941 mieszkańców).

Aglomeracja Opolska to silny ośrodek gospodarczy. Posiada bogate tradycje związane z produkcją przemysłową, której najważniejszymi filarami jest działalność związana z przetwórstwem spożywczym (owocowo-warzywnym, mleczarskim), produkcją wyrobów z surowców niemetalicznych (przemysł cementowo-wapienny), produkcja wyrobów betonowych oraz gipsowych, produkcja szkła i jego wyrobów, a także przemysłem metalowym (produkcja wyrobów z metali oraz produkcja metali). Aglomeracja Opolska znajduje się także wśród czołowych producentów należących do branży koksowniczej oraz energetycznej. W efekcie, wartość dodana brutto generowana przez przemysł w regionie, a także

Źródło: Opracowanie własne na podstawie: Bank Danych Lokalnych, GUS

Liczba podmiotów wpisanych do rejestru REGON

Źródło: Opracowanie własne na podstawie: Bank Danych Lokalnych, GUS

* Gmina Tułowice przystąpiła do Aglomeracji Opolskiej w 2014 roku na podstawie uchwały Zarządu Stowarzyszenia Aglomeracja Opolska z dnia 19 marca 2014 r. Prace nad dokumentem strategicznym były wówczas wysoce zaawansowane. Delimitacja miejskiego obszaru funkcjonalnego Opola wskazała jednak, iż Tułowice cechują się wysokim stopniem aglomeracyjności oraz podobnymi uwarunkowaniami społeczno – gospodarczymi co pozostałe gminy AO. W związku z powyższym powiększenie obszaru Aglomeracji Opolskiej o gminę Tułowice nie wpłynęło zasadniczo na kształt Strategii, wskazane w niej kierunki rozwoju i najistotniejsze rozstrzygnięcia strategiczne.

Źródło: Opracowanie własne

zdecydowana przewaga tego sektora w strukturze zatrudnienia (ponad 1/3) należą do najwyższych w kraju. Istotnym elementem gospodarki obszaru AO jest także nowoczesne i wysokotowarowe rolnictwo, któremu sprzyjają lokalne warunki terenowe oraz klimatyczne. Ponadto wyróżniające znaczenie odgrywa także branża turystyczna. Aglomeracja Opolska jest siedzibą nie tylko dla przedsiębiorców oferujących usługi z zakresu lokalnej turystyki, ale przede wszystkim dla organizatorów i pośredników wyjazdów turystycznych.

Dogodne położenie Aglomeracji Opolskiej w strukturze osadniczej i transportowej kraju sprawia, że obszar ten pełni ważną funkcję tranzytową. W układzie komunikacji europejskiej Aglomeracja leży na trasie III Paneuropejskiego Korytarza Transportowego. Ponadto przez miejski obszar funkcjonalny przebiega „Szlak staropolski”, czyli krajowy korytarz transportowy łączący południowo-zachodnie tereny kraju z Polską centralną i wschodnią. Głównym węzłem komunikacyjnym w Aglomeracji jest Opole, w którym zbiegają się drogi krajowe nr 45, 46 i 94, drogi wojewódzkie nr 454, 459, 435, 414, 423, linie kolejowe nr 132, 136 (te dwie linie wchodziły w skład głównej, międzynarodowej magistrali kolejowej E30 i CE30), 144, 277, 280, 287, 300 i 301 oraz odrzańska droga wodna z portem w Opolu-Zakrzowie, przystanią przeładunkową w Opolu-Grotowicach oraz Mariną w Opolu i Krapkowicach. Gęsta sieć drogowa umożliwia względnie szybki dojazd z Opola do okolicznych gmin. Niemal z każdego miejsca w Aglomeracji można w 45 minut dojechać do stolicy województwa

opolskiego, a znaczna część obszaru położona jest w odległości 15 i 30 minut od Opola.

Agglomeracja Opolska posiada bogate i wielokulturowe dziedzictwo wynikające z uwarunkowań historycznych. Wpływ na obecne cechy kulturowe obszaru miało zróżnicowanie etniczne ludności, bowiem w przeszłości tereny te znajdowały się pod władaniem m.in. Piastów, Habsburgów, Prusaków, Niemców. Szczególnego kolorytu kulturze lokalnej Aglomeracji nadają też pierwiastki kultury polskich Kresów Wschodnich, przeniesione przez repatriantów po II wojnie światowej. Ważnym elementem stanowiącym o odrębności i unikatowości danego regionu są tzw. niematerialne źródła kultury. W czasach powszechnej globalizacji i internacjonalizacji kultury niezwykle ważne dla zachowania własnej tożsamości jest kultywowanie tradycji i obyczajów, przekazywanych przez kolejne pokolenia. Aglomeracja Opolska, czerpiąca z kultur i historii wielu narodowości, ukształtowała swoją własną, specyficzną kulturę z gwara, barwnymi strojami ludowymi oraz obrzędami. Jej szczególnym przejawem jest dziedzictwo kulinarne – śląska kuchnia kultywowana w licznych gospodach i zajazdach, a także serwowana turystom, na przykład w gospodarstwach agroturystycznych.

Ważnym elementem rozwoju Aglomeracji Opolskiej jest turystyka. Opiera się ona na lokalnych walorach przyrodniczych oraz kulturowych. Aglomeracja bogata jest w rzeki oraz akweny wodne, stanowiące potencjał dla rozwoju sportów wodnych. Rozwojowi turystyki aktywnej sprzyja duża lesistość Aglomeracji (36,6 %), wyznaczone szlaki turystyczne i pielgrzymkowe, parki krajobrazowe oraz inne obszary cenne przyrodniczo. Ważną rolę w rozwoju turystycznym Aglomeracji odgrywają także zabytki architektury o dużej wartości historycznej. Wskazać tu należy zachowane pałace, dwory oraz cenne obiekty sakralne. To właśnie architektura sakralna stanowi bardzo ważny element dziedzictwa architektonicznego Aglomeracji. Przez jej obszar przebiega „Szlak drewnianego budownictwa sakralnego”. Zabytkowe obiekty sakralne stanowią integralny element opolskiego krajobrazu i jedną z największych atrakcji turystycznych. Odnaczają się wyjątkowymi walorami architektonicznymi i sztuką lokalnych budowniczych.

Agglomeracja Opolska do obszar posiadający szereg walorów i potencjałów, decydujących o jej wyjątkowości w skali kraju. Rozwój Aglomeracji w najbliższych latach powinien opierać się na ich wzmocnieniu, przy jednoczesnym wykorzystywaniu nadarzających się szans rozwojowych.

W toku prac nad Strategią rozwoju Aglomeracji Opolskiej na lata 2014–2020 zidentyfikowane zostały kluczowe czynniki rozwojowe Aglomeracji, do których zaliczyć należy następujące silne strony:

Miasto Opole

- » Dogodne położenie w układzie komunikacyjnym zewnętrznym;
- » Wysoka dostępność do infrastruktury społecznej;
- » Zróżnicowana struktura gospodarki, w tym sektora produkcyjnego, rozwinięte formy współpracy przedsiębiorstw w formie klastrów budownictwa, przetwórstwa drzewnego, informatyki, turystyki;
- » Dobra kondycja mikro i małych przedsiębiorstw;
- » Dostępność terenów inwestycyjnych;
- » Zasoby dla rozwoju gałęzi przemysłu spożywczego, wapienniczego i cementowego;
- » Wysokotowarowe rolnictwo i przetwórstwo rolno-spożywcze;
- » Dostęp do wykwalifikowanych zasobów ludzkich, pracownicy z doświadczeniem międzynarodowym, znajomość języków obcych;
- » Dobrze rozwinięty sektor usług;
- » Silne powiązania funkcjonalne pomiędzy partnerami;
- » Bezpieczeństwo energetyczne, bliskość dostawców mediów;
- » Bogate i oryginalne dziedzictwo kulturowe, wielokulturowe społeczeństwo AO;
- » Duże firmy o uznanej marce działające na terenie AO;
- » Bliskość portów lotniczych;
- » Duże walory przyrodnicze i krajobrazowe Aglomeracji Opolskiej;
- » Przewaga pozytywnych i neutralnych skojarzeń z terenem AO, uznana marka festiwalu piosenki w Opolu;
- » Wspólne cele rozwojowe i jasno określone dziedziny współpracy, działania ponad podziałami administracyjnymi na rzecz zrównoważonego rozwoju, dobra

- znajomość zagadnień rozwoju lokalnego, wyzwań i barier rozwojowych;
- » Wysoki poziom bezpieczeństwa publicznego;
- » Aktywne organizacje pozarządowe działające na rzecz rozwoju kultury, sportu, pomocy osobom niepełnosprawnym i znajdującym się w trudnej sytuacji materialnej;
- » Różnorodna baza sportowo-rekreacyjna;
- » Współpraca szkół i uczelni na poziomie międzynarodowym;
- » Aktywna współpraca z miastami partnerskimi;
- » Zamiłowanie do porządku, gospodarności;
- » Dobry stan wód podziemnych na terenie AO;
- » Intensywna gospodarka rybacka.

Szansami dla przyszłego rozwoju Aglomeracji Opolskiej są natomiast:

- » Zewnętrzne środki pomocowe wspierające rozwój obszarów funkcjonalnych miast wojewódzkich;
- » Rozwijająca się współpraca z SSE;
- » Wzrost znaczenia polityki miejskiej – nowe instrumenty wspierające rozwój miejskich obszarów funkcjonalnych;
- » Wyznaczone pasma rozwojowe (pasmo drogi nr 46, pasmo rzeki Odry);
- » Wdrożenie Programu Specjalnej Strefy Demograficznej;
- » Polityka Unii Europejskiej i kraju związana z rozwojem inteligentnych specjalizacji i klastrów;
- » Rozbudowa Elektrowni „Opole” – nowe miejsca pracy, powstanie infrastruktury prorozwojowej;
- » Priorytetowe traktowanie AO jako ośrodka wzrostu w skali całego regionu (zapis w *Strategii Rozwoju Województwa Opolskiego do 2020 roku* zakładający rozwój konkurencyjnej Aglomeracji Opolskiej).

STRUKTURY ZARZĄDZANIA AGLOMERACJĄ OPOLSKĄ

Rozpoczęty w 2012 roku proces integracji współpracy miast i gmin w ramach Aglomeracji Opolskiej, przyczynił się do stworzenia nowych struktur organizacyjnych, ułatwiających podejmowanie i realizowanie wspólnych inicjatyw o charakterze ponadgminnym.

Od października 2013 r. instytucjonalną płaszczyzną współpracy międzygminnej w ramach Aglomeracji Opolskiej jest **Stowarzyszenie Aglomeracja Opolska**. Jest to stowarzyszenie jednostek samorządu terytorialnego w rozumieniu ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym. Kontynuuje ono działania integracyjne zainicjowane w 2012 r. w ramach *Porozumienia w sprawie utworzenia Aglomeracji Opolskiej*. Głównym celem działalności Stowarzyszenia jest inicjowanie i realizowanie działań ukierunkowanych na poprawę warunków życia mieszkańców AO oraz zwiększanie konkurencyjności gospodarki. Ponadto Stowarzyszenie ma za zadanie wspieranie i rozwijanie idei samorządu terytorialnego oraz dążenie do zrównoważonego rozwoju społeczno-gospodarczego jednostek samorządowych wchodzących w skład obszaru funkcjonalnego Opola, które są równocześnie członkami Stowarzyszenia.

Powołanie Stowarzyszenia Aglomeracja Opolska jest potwierdzeniem chęci kooperacji gmin z obszaru Aglomeracji w celu podejmowania wspólnych działań rozwojowych o charakterze perspektywicznym. To właśnie świadomość potrzeby współpracy oraz wynikających z niej korzyści są bezpośrednim impulsem dla procesu integracji. Elastyczność formy współdziałania, jaką jest Stowarzyszenie przejawia się wysoką swobodą w wyborze wspólnych projektów oraz dobrowolnym angażowaniem się partnerów w ich realizację. Nowe struktury zarządzania Aglomeracją Opolską odpowiedzialne są za wyznaczanie najważniejszych kierunków rozwoju całego obszaru. Na Stowarzyszeniu spoczywa w znaczącym stopniu odpowiedzialność za skuteczne wdrażanie zapisów *Strategii rozwoju Aglomeracji Opolskiej na lata 2014–2020*.

Działalność Stowarzyszenia, poza realizacją celów wskazanych w Statucie, koncentruje się na wspieraniu samorządów oraz pozostałych partnerów w podej-

mowaniu wspólnych przedsięwzięć i inicjatyw. Gminy Aglomeracji mogą liczyć na wsparcie merytoryczne i organizacyjne w zakresie aplikowania o krajowe i unijne środki finansowe a także pomoc w doborze partnerów w ramach planowanej współpracy. Promowane są wszelkie inicjatywy o charakterze aglomeracyjnym oraz idea współpracy ponad podziałami administracyjnymi. Niezwykle istotnym obszarem działalności Stowarzyszenia są również zadania związane z efektywnym wykorzystaniem funduszy unijnych, z których w perspektywie 2020 roku Aglomeracja Opolska korzystać będzie w formule Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych. Stowarzyszenie pełni jednocześnie wobec władz regionalnych i krajowych rolę Związku Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych.

Członkowie Stowarzyszenia Aglomeracja Opolska:
Opole, Gogolin, Krapkowice, Lewin Brzeski, Niemodlin, Ozimek, Prószków, Zdzeszowice, Chrząstowice, Dąbrowa, Dobrzeń Wielki, Izbicko, Komprachcice, Łubniany, Murów, Popielów, Strzeleczyki, Tarnów Opolski, Turawa, Walce, Tułowice.

Ponadto w celu realizacji przedsięwzięć istotnych z punktu widzenia rozwoju całego województwa opolskiego Stowarzyszenie Aglomeracja Opolska współpracuje z najważniejszymi ośrodkami subregionalnymi, tj. Brzegiem, Kędzierzynom-Koźle, Kluczborkiem, Nysą i ich obszarami funkcjonalnymi. Cele i zadania Stowarzyszenia realizowane są przy pomocy powołanego Biura Stowarzyszenia Aglomeracja Opolska.

Celem działalności Stowarzyszenia Aglomeracja Opolska w myśl zapisów Statutu jest:

- 1) Wspólne planowanie rozwoju – uzgadnianie i rozstrzyganie zagadnień rozwojowych Aglomeracji Opolskiej,
- 2) Sprzyjanie rozwojowi współpracy i integracji na obszarze Aglomeracji Opolskiej,
- 3) Promowanie partnerskiego modelu współpracy

Gmina Dąbrowa

- jednostek samorządu terytorialnego i innych podmiotów tworzących Aglomerację Opolską,
- 4) Integracja działań zmierzających do zrównoważonego rozwoju jednostek samorządu terytorialnego tworzących Aglomerację Opolską,
 - 5) Podejmowanie wspólnych inicjatyw gospodarczych i społecznych oraz realizacja wspólnych przedsięwzięć prorozwojowych, mających na celu zrównoważony, wszechstronny rozwój Aglomeracji Opolskiej,
 - 6) Pozyskiwanie środków finansowych na realizację przedsięwzięć prorozwojowych i wspólną realizację projektów,

- 7) Wymiana informacji i doświadczeń w zakresie wykonywanych zadań własnych stowarzyszonych jednostek samorządu terytorialnego,
- 8) Administrowanie wspólną infrastrukturą i pozostałym posiadanym majątkiem,
- 9) Promocja i działalność informacyjna,
- 10) Współpraca z wszelkimi osobami oraz instytucjami o podobnych celach działania,
- 11) Inne działania realizujące cele statutowe.

WIZJA AGLOMERACJI OPOLSKIEJ W 2020 ROKU

Wizja jest obrazem przyszłości Aglomeracji Opolskiej, określonym stanem, do którego doprowadzić ma realizacja przyjętej *Strategii rozwoju*. Została określona przez szerokie gremium w trakcie warsztatów strategicznych prowadzonych z udziałem zespołu ds. opracowania *Strategii rozwoju Aglomeracji Opolskiej na lata 2014–2020*. Na jej kształt wpływ mieli przedstawiciele gmin Aglomeracji Opolskiej, samorządu województwa opolskiego,

starostw powiatowych, uczelni wyższych i placówek naukowych, instytucji gospodarczych, miejskich jednostek organizacyjnych, instytucji o istotnym znaczeniu dla rozwoju regionu, a także przedstawiciele przedsiębiorstw i organizacji społecznych zaproszonych do współpracy w trakcie prac nad *Strategią rozwoju Aglomeracji Opolskiej na lata 2014–2020*.

„AGLOMERACJA OPOLSKA – ODRZAŃSKA DOLINA
SPEŁNIONEGO
I AKTYWNEGO SPOŁECZEŃSTWA, ŻYJĄCEGO
W PRZYJAZNYM ŚRODOWISKU
I W OTOCZENIU NOWOCZESNEJ GOSPODARKI”
AGLOMERACJA OPOLSKA – WSPÓLNIE OSIĄGNIEMY WIĘCEJ

Warunkiem osiągnięcia założonej wizji rozwojowej Aglomeracji Opolskiej jest zintensyfikowanie współpracy wszystkich podmiotów mających istotny wpływ na rozwój Aglomeracji Opolskiej. Nie tylko jednostek samorządowych ją tworzących, ale również partnerów społeczno – gospodarczych. Sukces rozwojowy Aglomeracji stanowi sumę złożonych procesów i interakcji występujących pomiędzy podmiotami zaangażowanymi w realizację *Strategii rozwoju*. Na znaczeniu zyskują pojęcia takie jak współpraca i kooperacja, aktywność społeczna i inicjatywa. Wizja rozwoju Aglomeracji Opolskiej oparta została na trzech filarach: społeczeństwo – środowisko – gospodarka. W centrum wszystkich działań integracyjnych znajduje się człowiek, będący najważniejszym kapitałem rozwojowym Aglomeracji Opolskiej.

CELE STRATEGICZNE I CELE SZCZEGÓŁOWE

Strategia rozwoju Aglomeracji Opolskiej na lata 2014–2020 określa wspólną wizję rozwojową gmin z jej obszaru. Aby możliwe było jej osiągnięcie wyznaczono pięć celów strategicznych, których realizacja zapewni poprawę spójności wewnętrznej i dostępności komunikacyjnej Aglomeracji, przyczyni się do wzrostu gospodarczego, poprawy jakości i dostępności świadczonych usług publicznych, w tym edukacyjnych, poprawy stanu środowiska przyrodniczego przy jednoczesnym rozwoju obszarów wiejskich.

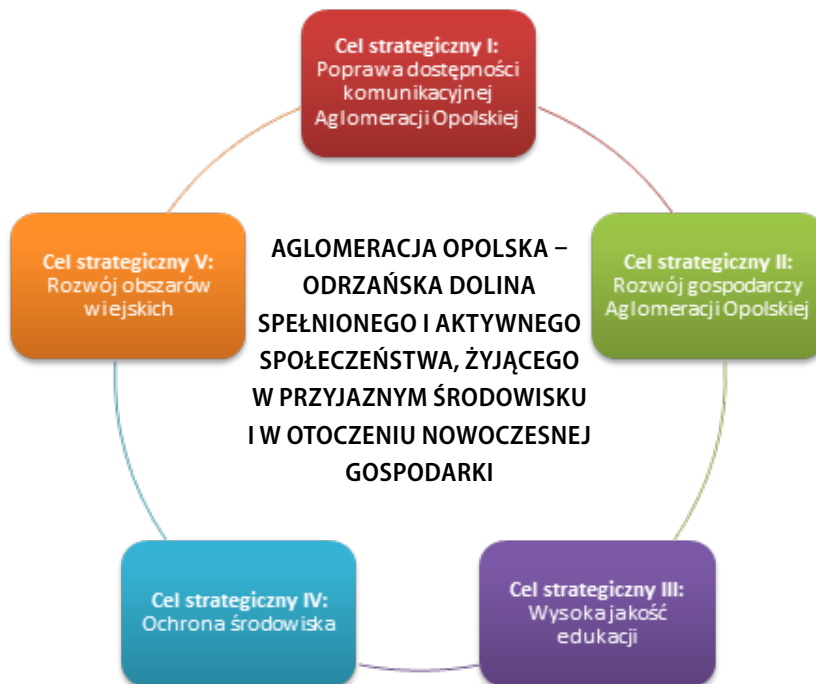
Strategia stanowi usystematyzowany plan działania dla miast i gmin tworzących Aglomerację Opolską w perspektywie 2020 roku. Zasadniczym celem zaplanowanych działań strategicznych jest zagwarantowanie zrównoważonego rozwoju Aglomeracji oraz poprawa jakości życia jej mieszkańców.

Na podstawie dokonanej wieloaspektowej diagnozy funkcjonowania Aglomeracji Opolskiej, analizy kluczowych czynników rozwojowych oraz najważniejszych wyznań strategicznych w perspektywie 2020 roku, sformułowanych zostało 5 celów strategicznych:

- 1) Poprawa dostępności komunikacyjnej Aglomeracji Opolskiej,
- 2) Rozwój gospodarczy Aglomeracji Opolskiej,
- 3) Wysoka jakość edukacji,
- 4) Ochrona środowiska,
- 5) Rozwój obszarów wiejskich.

Celom strategicznym przyporządkowano cele szczegółowe, w ramach których zaproponowano projekty strategiczne. Są one wynikiem wspólnych uzgodnień gmin wchodzących w skład Aglomeracji Opolskiej, przy jednoczesnej próbie zagwarantowania źródeł ich finansowania.

Cele strategiczne ujęte w Strategii rozwoju Aglomeracji Opolskiej na lata 2014–2020

CEL STRATEGICZNY I: POPRAWA DOSTĘPNOŚCI KOMUNIKACYJNEJ AGLOMERACJI OPOLSKIEJ

Cel szczegółowy	Projekt strategiczny
I.1. Zwiększanie mobilności poprzez poprawę połączeń wewnętrznego układu komunikacyjnego	I.1.1. Przebudowa ul. Niemodlińskiej na odcinku od ul. Wrocławskiej do granicy miasta Opola
	I.1.2. Budowa Obwodnicy Piastowskiej miasta Opola od ul. Niemodlińskiej do Obwodnicy Północnej, etap II – część I: odcinek ul. Wrocławska – Obwodnica Północna
	I.1.3. Połączenie lewo – i prawobrzeżnej części Opola poprzez budowę przeprawy przez Odrę
	I.1.4. Budowa Trasy Kluczborskiej – odcinek od skrzyżowania ulic Sosnkowskiego – Pużaka w Opolu do zbiegu z drogą nr 45 Opole – Kluczbork
	I.1.5. Przebudowa mostu kolejowego przez Odrę w Krapkowicach na most drogowy ze ścieżką rowerową i ciągiem pieszym
	I.1.6. Budowa obwodnicy Dobrzemia Wielkiego
	I.1.7. Budowa obwodnicy Malni i Choruli
	I.1.8. Budowa obwodnicy Gogolina –Kartubca
I.2. Rozwój niskoemisyjnego transportu zbiorowego i innych przyjaznych środowisku form mobilności w Aglomeracji Opolskiej	I.2.1. Budowa zintegrowanego centrum przesiadkowego oraz mniejszych węzłów przesiadkowych na terenie Aglomeracji Opolskiej: Opole, Ozimek, Gogolin/Krapkowice
	I.2.2. Czysta komunikacja publiczna – zakup taboru autobusowego na potrzeby komunikacji zbiorowej Opola i Aglomeracji Opolskiej
	I.2.3. Budowa spójnego systemu ciągów pieszo-rowerowych na terenie Aglomeracji Opolskiej

CEL STRATEGICZNY II: ROZWÓJ GOSPODARCZY AGLOMERACJI OPOLSKIEJ

Cel szczegółowy	Projekt strategiczny
II.1. Wzmocnienie atrakcyjności oferty inwestycyjnej Aglomeracji Opolskiej	II.1.1. Przygotowanie terenów inwestycyjnych w Aglomeracji Opolskiej
II.2. Poprawa konkurencyjności i innowacyjności gospodarki Aglomeracji Opolskiej	II.2.1. Rozbudowa Centrum Wystawienniczo – Kongresowego w Opolu – etap II
	II.2.2. Budowa Opolskiego Parku Naukowo – Technologicznego – projekt III i projekt IV
	II.2.3. Rozbudowa Parku Naukowo – Technologicznego w Przyworach
II.3. Stworzenie warunków do zwiększenia podaży e-usług w sferze publicznej na terenie Aglomeracji Opolskiej	II.3.1. Budowa Optycznej Sieci Teleinformatycznej Aglomeracji Opolskiej – OSTA
II.4. Rozwój gospodarki opartej na zasobach kulturowych i przyrodniczych Aglomeracji Opolskiej	II.4.1. Rozwój Szlaków Jakubowych na terenie Aglomeracji Opolskiej
	II.4.2. Zintegrowana oferta turystyczna Aglomeracji Opolskiej – opracowanie pakietów turystycznych

CEL STRATEGICZNY III: WYSOKA JAKOŚĆ EDUKACJI

Cel szczegółowy	Projekt strategiczny
III.1. Wsparcie kształcenia ogólnego i zawodowego w Aglomeracji Opolskiej	III.1.1. Doskonalenie procesu dydaktycznego – kształtowanie kompetencji kluczowych u uczniów szkół podstawowych na terenie Aglomeracji Opolskiej
	III.1.2. Doskonalenie procesu dydaktycznego – kształtowanie kompetencji kluczowych u uczniów szkół gimnazjalnych na terenie Aglomeracji Opolskiej
	III.1.3. Doskonalenie procesu dydaktycznego – kształtowanie kompetencji kluczowych u uczniów zasadniczych szkół zawodowych i techników na terenie Aglomeracji Opolskiej
III.2. Wsparcie edukacji przedszkolnej w Aglomeracji Opolskiej	III.2.1. Rozwój oferty placówek przedszkolnych

CEL STRATEGICZNY IV: OCHRONA ŚRODOWISKA

Cel szczegółowy	Projekt strategiczny
IV.1. Ograniczenie niskiej emisji przez zwiększenie efektywności energetycznej	IV.1.1. Termomodernizacja budynków użyteczności publicznej na terenie Aglomeracji Opolskiej
	IV.1.2. Budowa i modernizacja oświetlenia ulicznego
IV.2. Zwiększenie ochrony ludności i mienia przed skutkami zagrożeń naturalnych	IV.2.1. Program przeciwdziałania i ograniczania skutków zjawisk ekstremalnych na terenie Aglomeracji Opolskiej

CEL STRATEGICZNY V: ROZWÓJ OBSZARÓW WIEJSKICH

Cel szczegółowy	Projekt strategiczny
V.1. Wzmacnianie funkcjonalności obszarów wiejskich, poprzez rozwijanie i ulepszanie infrastruktury sieciowej oraz poprawę jakości podstawowych usług lokalnych świadczonych dla ludności wiejskiej	V.1.1. Rozbudowa i modernizacja infrastruktury technicznej oraz poprawa jakości usług komunalnych świadczonych na obszarach wiejskich

PODMIOTY WDRAŻAJĄCE STRATEGIĘ ROZWOJU AGLOMERACJI OPOLSKIEJ NA LATA 2014–2020

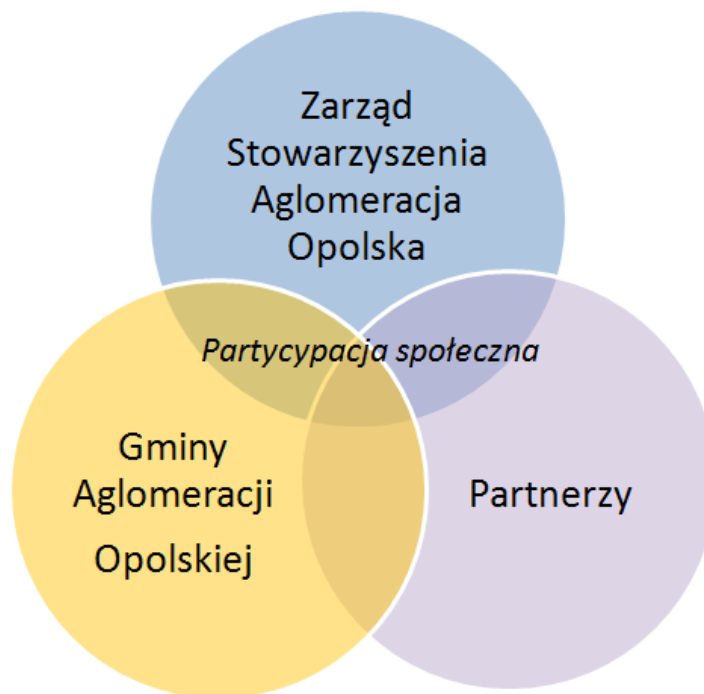
Realizacja przyjętych w *Strategii* celów, wpisujących się w założoną wizję Aglomeracji, będzie możliwa przy pełnym zaangażowaniu wielu podmiotów działających na obszarze Aglomeracji. Wdrażanie założeń *Strategii* spoczywa przede wszystkim na samorządach lokalnych, jednak pełne powodzenie jej realizacji wymagać będzie zaangażowania mieszkańców, organizacji społecznych, przedsiębiorców, organizacji gospodarczych oraz innych podmiotów współpracujących ponad granicami administracyjnymi, w ramach całej Aglomeracji Opolskiej.

Z uwagi na elastyczną strukturę organizacyjno-institutionalną Aglomeracji Opolskiej, będącą wynikiem oddolnych porozumień jednostek ją tworzących, przyjęta *Strategia* wpisuje się w model strategii parasolowej

(Mintzberg, Waters 1985). Jej zasadniczą cechą są jasno określone kierunki i cele strategiczne przy jednoczesnym zachowaniu elastyczności w zakresie jej wdrażania i dobrowolności przystępowania określonych podmiotów do wspólnej realizacji projektów strategicznych. Kluczowymi podmiotami wdrażającymi *Strategię rozwoju Aglomeracji Opolskiej* są:

- 1) Zarząd Stowarzyszenia Aglomeracja Opolska – Lider procesu wdrażania *Strategii*,
- 2) Członkowie Stowarzyszenia Aglomeracja Opolska (Partnerzy wewnętrzni)
- 3) Partnerzy społeczno-gospodarczy i naukowcy (Partnerzy zewnętrzni)

Kluczowe podmioty wdrażania *Strategii* rozwoju Aglomeracji Opolskiej na lata 2014–2020:

ŹRÓDŁA FINANSOWANIA STRATEGII ROZWOJU AGLOMERACJI OPOLSKIEJ NA LATA 2014–2020

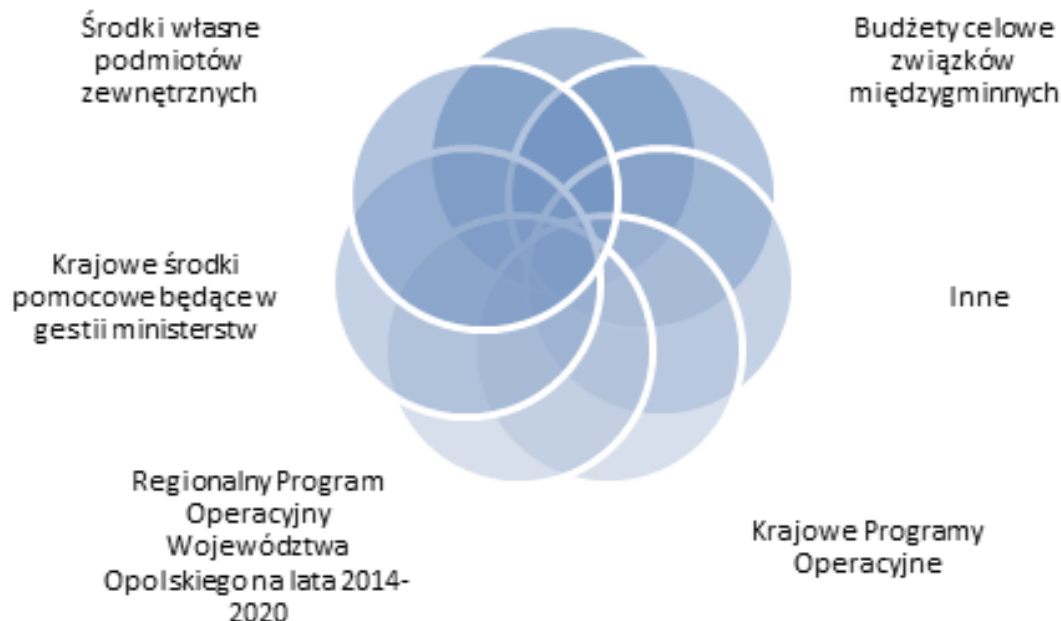
Strategia rozwoju Aglomeracji Opolskiej na lata 2014–2020 zostanie przyjęta na podstawie Uchwały Walnego Zgromadzenia Członków Stowarzyszenia Aglomeracja Opolska. Kierunkowe założenia dokumentu wdrażane będą przez wszystkie gminy Aglomeracji Opolskiej. Realizacja konkretnych zadań (projektów) spoczywać będzie na wszystkich lub wybranych jednostkach samorządowych obszaru funkcjonalnego. W konsekwencji gminy wdrażające zadania określone w *Strategii* zobowiązane będą do zapewnienia środków finansowych na ich realizację.

W znaczącym stopniu w realizację *Strategii rozwoju Aglomeracji Opolskiej*, zarówno pod kątem organizacyjnym jaki i finansowym, zaangażowane będą gminy z obszaru Aglomeracji, których budżety wymagać będą

uwzględnienia środków finansowych na realizację zadań o istotnym znaczeniu dla całej Aglomeracji. Finansowanie działań prorozwojowych, zapisanych m.in. w lokalnych strategiach rozwojowych gmin, a także w *Strategii rozwoju Aglomeracji* spoczywa zatem na samorządach lokalnych. Ich działania nakierowane powinny być na pozyskiwanie zewnętrznych środków pomocowych na działania rozwojowe przy jednoczesnym zapewnieniu odpowiedniego wkładu własnego.

W związku z powyższym realizacja założonych w *Strategii* celów strategicznych będzie wymagała od podmiotów ją realizujących wykorzystania jak najszerszego spektrum źródeł finansowania. Do najważniejszych zaliczyć należy:

Budżety własne JST

CZŁONKOWIE STOWARZYSZENIA AGLOMERACJA OPOLSKA

Biuro Stowarzyszenia Aglomeracja Opolska

ul. Horoszkiewicza 6, 45-301 Opole

www.aglomeracja-opolska.pl

Gmina Chrzastowice
Urząd Gminy w Chrzastowicach
ul. Dworcowa 38
46-053 Chrzastowice
www.chrzastowice.pl

Gmina Komprachcice
Urząd Gminy w Komprachcicach
ul. Kolejowa 3
46-070 Komprachcice
www.komprachcice.pl

Gmina Niemodlin
Urząd Miejski w Niemodlinie
ul. Bohaterów Powstań Śląskich 37
49-100 Niemodlin
www.niemodlin.pl

Gmina Dąbrowa
Urząd Gminy w Dąbrowie
ul. Ks. prof. J. Sztonyka 56
49-120 Dąbrowa
www.gminadabrowa.pl

Gmina Krapkowice
Urząd Miasta i Gminy w Krapkowicach
ul. 3 Maja 17
47-303 Krapkowice
www.krapkowice.pl

Miasto Opole
Urząd Miasta Opola
Rynek-Ratusz
46-020 Opole
www.opole.pl

Gmina Dobrzeń Wielki
Urząd Gminy w Dobrzeńcu Wielkim
ul. Namysłowska 44
46-081 Dobrzeń Wielki
www.dobzenwielki.pl

Gmina Lewin Brzeski
Urząd Miejski w Lewinie Brzeskim
ul. Rynek 1
49-340 Lewin Brzeski
www.lewin-brzeski.pl

Gmina Ozimek
Urząd Gminy i Miasta w Ozimku
ul. Ks. Jana Dzierżona 4b
46-040 Ozimek
www.ugim.ozimek.pl

Gmina Gogolin
Urząd Miejski w Gogolinie
ul. Krapkowicka 6
47-320 Gogolin
www.gogolin.pl

Gmina Łubniany
Urząd Gminy w Łubnianach
ul. Opolska 104
46-024 Łubniany
www.lubniany.pl

Gmina Popielów
Urząd Gminy w Popielowie
ul. Opolska 13
46-090 Popielów
www.popielow.pl

Gmina Izbicko
Urząd Gminy w Izbicku
ul. Powstańców Śl. 12
47-180 Izbicko
www.izbicko.pl

Gmina Murów
Urząd Gminy w Murowie
ul. Dworcowa 2
46-030 Murów
www.murow.pl

Gmina Prószków
Urząd Miejski w Prószkowie
ul. Opolska 17
46-060 Prószków
www.proszkow.pl

Gmina Komprachcice

Gmina Strzeleccki
Urząd Gminy w Strzeleckach
ul. Rynek 4
47-364 Strzeleccki
www.strzeleccki.pl

Gmina Tułowice
Urząd Gminy w Tułowicach
ul. Szkolna 1
49-130 Tułowice
www.tulowice.pl

Gmina Walce
Urząd Gminy w Walcach
ul. Mickiewicza 18
47-344 Walce
www.walce.pl

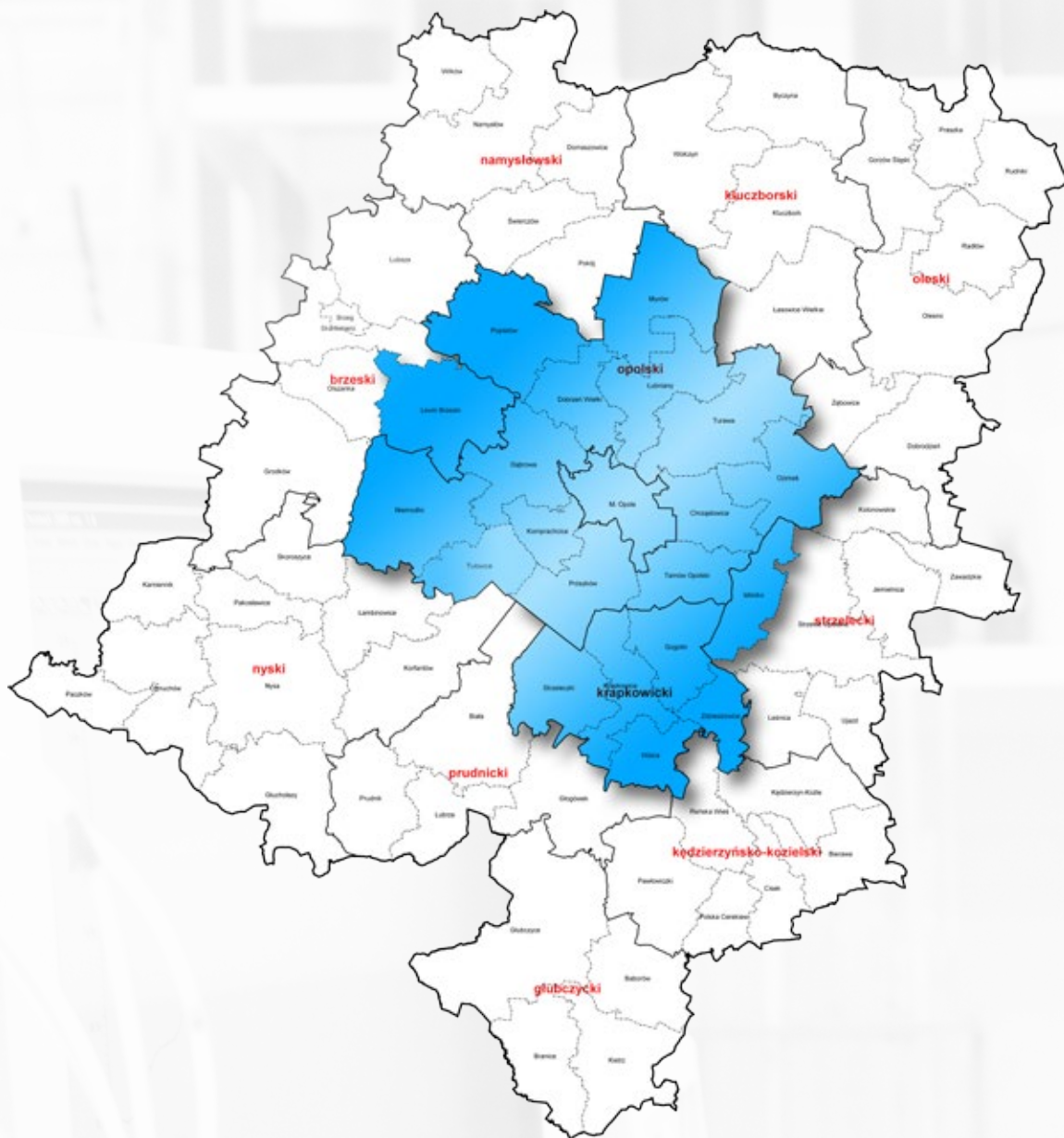
Gmina Tarnów Opolski
Urząd Gminy w Tarnowie Opolskim
ul. Dworcowa 6
46-050 Tarnów Opolski
www.tarnowopolski.pl

Gmina Turawa
Urząd Gminy w Turawie
ul. Opolska 39c
46-045 Turawa
www.turawa.pl

Gmina Zdieszowice
Urząd Miejski w Zdieszowicach
ul. Bolesława Chrobrego 34
47-330 Zdieszowice
www.zdzieszowice.pl

Gmina Turawa

PARTNERZY PROJEKTU:

Chrzęstowice

Dobrzeń Wielki

Dąbrowa

Gogolin

Izbicko

Komprachcice

Krapkowice

Lewin Brzeski

Murów

Niemodlin

Opole

Ozimek

Popielów

Prószków

Strzelecki

Tarnów Opolski

Turawa

Walce

Zdziezowice

Łubniany

